
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(допис найменування вказано на внутрішньому закладі)
Кафедра історії України, археологія та краєзнавства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Завідувач кафедри
Острианко А.М.
підпис підпис

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБ3.4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА

(номер і назва навчальної дисципліни)

Освітня програма 032 Історія та археологія
(зазва освітньої програми для обов'язкових дисциплін)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 1 вересня 2020 року

Розробники: Юда Лариса Анатоліївна, кандидат пед. наук, доц. кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>032. Історія та археологія</u> (шифр і назва)	за вибором	
	Напрямок підготовки <u>032. Історія та археологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність: (професійне спрямування): 032. Історія та археологія спеціалізація: країнознавство та міжнародний туризм	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2020-й	2021-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4-6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: „магістр”	Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
90 год.	108 год.		
Індивідуальні завдання: год.			

Програма вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 032 «Історія та археологія».

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» є вибірковою дисципліною. Її вивчення складовою частиною підготовки здобувачів освіти до системного сприйняття країнознавства як новітньої синтезованої міждисциплінарної науки, яка покликана формувати цілісне сприйняття країн (держав) як складних суспільно-політичних, геокультурних і соціально-економічних утворень. В результаті її вивчення у здобувачів освіти мають бути сформовані такі компетентності: знання та розуміння основних понять теорії навчання, законів, закономірностей, пов'язаних з аналізом наукової літератури та інших джерел, використанням методів історичних та суспільно-політичних досліджень, опануванням технологіями країнознавчих досліджень, які дають можливість через призму раніше отриманих знань та вмінь по-новому підійти до розуміння рушійних сил суспільного прогресу в окремо взятих країнах та регіональних блоках держав, зрозуміти комплекс причин, які впливають на суспільний розвиток. Здобувачі освіти мають змогу значно ширше поглянути на суперечливий характер розвитку окремих держав через системну взаємодію зі світовими цивілізаційними процесами і глобальним характером сучасної політики та економіки та використати здобуті знання в процесі реалізації освітньої програми 032 «Історія та археологія» спеціалізації «Країнознавство та міжнародний туризм».

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Актуальні проблеми країнознавства» тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами як «Всесвітня історія», «Історія Стародавнього Сходу», «Історія Країн Азії і Африки», «Історія країн Центрально-Східної Європи», «Історія країн Європи і Америки», «Історія України», «Історіографія всесвітньої історії», «Політологія», «Економіка», «Народонаселення та етнографія країн світу», «Географія туризму».

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» «Історія української кухні» розрахована для студентів магістратури (I-й семестр) включає 20 лекційних і 10 практичних годин, а також 90 годин самостійної роботи. У змісті курсу можна виділити два змістовних модулі.

Навчальний курс побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	4	4
Кількість годин:	120	120
- лекції	20	8
- практичні / семінарські	10	4
- лабораторні	-	-
- індивідуальні завдання	-	-
- самостійна робота студента	90	108

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» є ознайомлення студентів з актуальними проблемами країнознавчих досліджень і формування на цій основі системи знань про країни як складний географічний, історичний, соціально-політичний, суспільно-економічний та культурно-етнографічний організм та виокремлення на цій основі провідних чинників, які впливають на сучасні суспільно-політичні та геополітичні процеси в світі.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- опанування здобувачами освіти методологічних засад країнознавства;
- ознайомлення здобувачів освіти з основами сучасних підходів до країнознавства і країнознавчих досліджень;
- опанування здобувачами освіти методами країнознавчих досліджень;
- набуття умінь систематизувати наукові теорії та концепції сучасного країнознавства;
- розвиток практичних навичок у виокремленні та аналізі сучасних проблем країнознавства;
- формування уявлення здобувачів освіти про сучасні наукові школи країнознавчих досліджень;
- аналіз джерельної бази українознавчих досліджень;
- набуття творчих умінь і навичок здобувачами освіти у процесі формування «візитної картки країни»;
- аналіз основних причин міжнародних конфліктів;
- класифікація і аналіз діяльності міжнародних організацій, як засобів вирішення міждержавних проблем та відстоювання національних інтересів;
- аналіз глобальних проблем сучасності та шляхів їх розв'язання;

- опанування здобувачами освіти основ етнографічного країнознавства;
- аналіз основних концепцій, проблем та завдань туристичного країнознавства.

Очікувані результати навчання:

- здатність усвідомити базові знання з країнознавства та виокремити сучасні актуальні проблеми;
- здатність застосовувати базові знання з організації та проведення наукових досліджень;
- здатність застосовувати методологічні засади країнознавства та методи країнознавчих досліджень в опануванні навчального курсу;
- опанування базовими знаннями основних етапів розвитку, закономірностей та принципів країнознавства;
- здатність застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в країнознавчих дослідженнях;
- здатність працювати з інформаційними ресурсами країнознавчої науки;
- здатність виявляти взаємозв'язки між процесами минулого та сучасності;
- уміння оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди;
- уміння аналізувати теорії і концепції держав, закономірності і принципи країнознавства;
- здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятних в країнознавчій науці;
- уміння планувати і реалізувати дослідницькі проекти з країнознавства;
- уміння аналізувати геополітичні, природно-кліматичні, етнодемографічні, культурно-цивілізаційні, історичні, соціально-економічні, політико-правові особливості розвитку країн і регіонів;
- здатність усвідомити суть географічної, історичної, політологічної, економічної, культурологічної, етнологічної, релігієзнавчої складових країнознавства.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні основи сучасних країнознавчих досліджень.
2. Країнознавство та глобальні процеси сучасної політики та економіки.

Тематичний план курсу

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи сучасних країнознавчих досліджень

Тема 1. Методологічні засади країнознавства

Країнознавство як наука і навчальна дисципліна, яка комплексно вивчає країни і регіони світу, досліджує, систематизує й узагальнює дані про їхню природу, населення, внутрішні просторові відмінності. Природно-історичне і соціально-економічне та прогностичне спрямування розвитку країнознавчих досліджень на початку ХХІ ст.

Об'єкт вивчення країнознавства – країни як основні одиниці сучасної соціально-політичної організації світу, а також їх великі частини (райони, штати, області, провінції тощо) і різні міждержавні регіональні та глобальні угруповання.

Предмет країнознавства – країни і регіони світу як єдині системи, що складаються з різнорідних, але взаємопов'язаних елементів, які діють як єдине ціле на світовій політичній арені. Просвітницька, світоглядна та інформаційна функції країнознавства.

Методи країнознавчого дослідження: порівняльно-описовий, історико-географічний.

Зародження країнознавчих знань і формування теоретичного підґрунтя країнознавства. Еволюція країнознавчих теорій і вчень. Зарубіжні країнознавчі школи. Країнознавство та країнознавчі школи в Україні.

Теорії та концепції держав: географічний детермінізм, енвайронменталізм, марксистська теорія розвитку суспільства, організм енна теорія, функціональна теорія держави, концепція атлантизму, ідеї мондіалізму, геополітична течія євразійства.

Закономірності країнознавства. Закономірність неминучого розпаду імперій. Закономірність зростання країн на політичній карті світу. Закономірність створення національних держав. Закономірність геополітичного маятника історії.

Принципи країнознавства: національно-державної самовизначеності народів, непорушності існуючих кордонів країн, невтручання у внутрішні справи суверенних держав.

Тема 2. Провідні наукові теорії та концепції сучасного країнознавства

Сутність концепцій В. Анучіна, М.Баранського, А. Гетнера, К. Ріттера, П. Семенова-Тян-Шанського.

Комплексне країнознавство. Основні блоки комплексної країнознавчої характеристики. Комплексне міжнародне країнознавство. “Проблемне” (проблемно-орієнтоване) країнознавство. Основні типи проблем.

Формування “конструктивного” країнознавства. Проблеми прикладного застосування результатів досліджень.

Розвиток “глобального” країнознавства; основні завдання, проблеми та перспективи.

Регіональна наука на Заході. Ідеї Р. Гартшорна. Холізм. “Компаж”(“компейдж”), його сутність, можливості застосування. Суб’єктивізм і “імпресіонізм”.

“Несцієнтизм” у країнознавстві. Літературно-художні методи пізнання країн.

Тема 3. Політична карта світу

Політична карта світу, її елементи та процес формування . Державний лад: форми правління та адміністративно-територіальній устрій країн. Державний лад в Україні.

Етапи формування політичної карти світу:

I етап - Стародавній, або античний (з першої половини IV тис. до н. е. до V ст. н. е.) - в цей час на карті існували такі держави, як Стародавній Єгипет, Шумерско-Аккадська держава, Вавілонія, Ассірія, Стародавня Греція, Персія, Римська Імперія, Боспорське царство, Кримско-Скіфська держава, Китай, Індія;

II етап - Середньовічний (V—XV ст.) - Візантійська Імперія, Арабський халіфат, Монгольська Імперія, Священна Римська Імперія, Делійський султанат, Київська Русь, Галицько-Волинське князівство, держава ацтеків та інків;

III етап - Новий, або колоніальний (XVI ст.— 1914 р.) - Великі географічні відкриття, колоніальна експансія. Іспанська, португальська, голландська, французька та британська колоніальні імперії, Австро-Угорська монархія, Російська імперія, Османська імперія;

IV етап - Новітній (1914 р.— наш час).

Етапи формування політичної карти світу у XX-XXI столітті.

Тема 4. Одиниці сучасної політичної карти світу. Просторово-територіальна організація держав світу

Одиниці сучасної політичної карти світу: територія, країна, держава. Доречним буде зупинитись на визначенні понять: територія країни, протекторати, домініони, колонії, спірні території, політичні та економічні системи країн.

Типологія держав. Типологія країн світу - це науковий поділ держав світу за певними ознаками на групи з метою їх порівняльного вивчення. Типологія країн світу можна проводити по різним ознакам. Це може бути поділ як по одній ознаці, так і по їх сукупності. Критерії типології: бути географічне положення, розміри території, чисельність населення, розмір ВВП на душу населення, рівень гуманітарного розвитку тощо.

Класифікація країн за особливостями географічного положення, за площею території, за чисельністю населення, за ступінню розвитку суспільства, за соціально-економічним розвитком.

Географічне положення держави. Основні ознаки географічного положення об'єкта: дистанційність, детермінованість і потенційність.

Політико-географічне положення держави, геополітична та геостратегічна складові.

Просторово-територіальний аспект: глобальне, регіональне і локально-сусідське політико-географічне положення країн. Територія держави.

Кордони держави та їхні функції. Означення політичних кордонів. Делімітація та демаркація. Походження, типологія та функція кордонів. Дослідження кордонів окремої країни. Значення сусідського положення, сучасне транскордонне співробітництво. Значення географічного та геополітичного положення країни. Вплив розмірів та конфігурації державної території на її суспільний розвиток. Фізичний, політичний, соціально-психологічний, економічний, культурний та інформаційний простір держави. Проблеми центру й периферії, „силових ядер” і зон економічного зростання. Аналіз кордонів країни. Типізація і функції державних кордонів. Проблеми комплексного дослідження території держави.

Нові наукові підходи щодо країнознавчого оцінювання просторового положення держави.

Тема 5. Проблеми дослідження опорних елементів країни

Функції та значення загальних відомостей про країну. Короткі загальні відомості та відомості спеціального призначення. Етимологія назви держави.

Державні атрибути (прапор, герб, гімн) як об'єкти дослідження. Параметри, форми, кольорова символіка та змістове наповнення гербів та прапорів. Типові сюжети та зміст національних гімнів. Історичні особливості виникнення, еволюція форми та змісту державних атрибутів. Інші символи держави (грошові знаки, рослини, тварини, графічні та астральні знаки тощо). Образ країни: структура та динаміка. Базові (ключові) елементи образу країни.

Проблеми образу-штампа країни та його достовірності в сучасних умовах.

Основні елементи країнознавчого дослідження: територія, географічне та геополітичне положення; історичні закономірності формування та еволюції етносу, держави й суспільства; природа і природокористування; демографічні процеси, етнічні та релігійні відносини; господарство; правова та політична система; суспільство; внутрішні регіональні відмінності.

Географічне положення, розміри й форми території та кордони країни. Суть та чинники географічного положення країни. Макро-, мезо- та мікроположення. Функції географічного положення в сучасних суспільних умовах. Вплив географічного положення на суспільний розвиток окремих країн.

Розміри та форма території країни. Острівні та півострівні країни. Країни компактної форми та з витягнутою територією. Анклави і ексклави. Значення „серцевинних ядер” країни та географічного положення країни.

Змістовний модуль 2. Країнознавство та глобальні процеси сучасної політики та економіки

Тема 6. Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці

Міжнародний конфлікт як протистояння позицій і поглядів, притаманних певним суб'єктам. Міжнародний конфлікт — це зіткнення двох або більше різноспрямованих сил з метою реалізації цілей та інтересів в умовах протидії. Основні причини міжнародних конфліктів: недосконалість людської природи; бідність та нерівність у добробуті народів різних країн; соціально-економічний та політичний лад держави, рівень її культури і цивілізованості; невпорядкованість міжнародних стосунків.

Суб'єктами міжнародного конфлікту можуть бути держави, міждержавні об'єднання, міжнародні організації, організаційно оформлені суспільно-політичні сили всередині держави або на міжнародній арені.

Типологія конфліктів: міжнародна криза; конфлікти малої інтенсивності; тероризм; громадянська війна і революція, що набувають міжнародного характеру; війна та світова війна. Фази розвитку конфлікту. Особливості міжнародного конфлікту, об'єкт і предмет конфлікту. Функції міжнародного конфлікту: інтегративна, інформаційна, організаційна, стабілізаційна, інноваційна, попереджувальна. Використання методик моделювання у врегулюванні міжнародних конфліктних ситуацій.

Тема 7. Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія

Міжнародні організації як засіб вирішення міждержавних проблем та відстоювання національних інтересів.

Глобальність та універсальність Організації Об'єднаних Націй (ООН). Головні органи ООН: Генеральна Асамблея і Рада Безпеки, Секретаріат, Міжнародний суд, Рада опіки, Економічна і соціальна рада.

Спеціалізовані установи ООН (ЮНЕСКО, МАГАТЕ, ФАО, МОП, ВООЗ та ін.).

Група Світового банку: це взаємопов'язані фінансові організації, задекларованою метою яких є сприяння економічному зростанню країн, що розвиваються. Серед них можна виділити Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародну асоціацію розвитку (МАР) тощо. До них примикає і Міжнародний валютний фонд (МВФ).

Загальносвітові організації, діяльність яких є особливо важливою в певних сферах буття сучасного людського суспільства (Статистична комісія Економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОП), Всесвітній поштовий союз (ВПС), Всесвітня метеорологічна організація (ВМО) та Міжнародний союз електрозв'язку, Міжнародна морська організація (ІМО), Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), Міжнародна організація з промислового розвитку (ЮНІДО).

Глобальні утворення з різних сфер діяльності суспільства: Всесвітня Рада Миру (ВРМ), Всесвітня федерація профспілок, Всесвітня конфедерація праці (ВКП), Всесвітня федерація наукових працівників (ВФНП), міжнародні екологічні організації.

Міжнародні організації, офіційний статус яких регіональний чи субрегіональний, але реальний їх вплив фактично поширюється на всю Землю. Організація Північноатлантичного договору (НАТО) і Європейський Союз (ЄС). Військово-політичні блоки, які діють Південно-Східній Азії і на Тихому океані (АНЗЮС і АНЗЮК, АСЕАН, ОАЄ, НАФТА, МЕРКОСУР і СНД).

Тема 8. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання

Глобалістика - це система наукових знань про життєво важливі загальнолюдські проблеми.

Планетарний характер особливостей глобальних проблем. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.

Групи глобальних проблем:

- проблеми, пов'язані зі сферою міжнародних відносин, що відображають протиріччя і об'єктивно необхідні перетворення;
- глобальні проблеми, сферу виникнення та прояву яких складають взаємовідносини особи та суспільства;
- глобальні проблеми взаємодії людини та природи. Це проблеми незбалансованості потреб життєдіяльності людей і можливостей довкілля.

Цілі сталого розвитку 2015 – 2030: завдання та індикатори.

Ціль 1. Подолання бідності.

Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства.

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя.

Ціль 4. Якісна освіта.

Ціль 5. Гендерна рівність.

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови.

Ціль 7. Доступна та чиста енергія.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання.

Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура.

Ціль 10. Скорочення нерівності.

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад.

Ціль 12. відповідальне споживання та виробництво.

Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату.

Ціль 14. Збереження морських ресурсів.

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші.

Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути.

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку.

Тема 9. Етнографічні основи країнознавства

Етнографія і країнознавство. Формування етнографічної науки. Етнографія і суміжні дисципліни. Методи етнографічних досліджень.

Поняття етногенезу. Етнічні групи. Етнічні межі. Етнографічне районування країни.

Етнопсихологія як предмет наукового країнознавства. Регіональні етнопсихологічні відмінності. Народи і політико-психологічні стереотипи. Етнопсихологія і етнополітика.

Громадський побут і приватне життя.

Духовний світ нації та народна творчість. Фольклор, національний етикет, звичаї та обряди, вірування і повір'я. Народний побут і архітектура, одяг і ремесла.

Декоративно-прикладне мистецтво. Національна кухня, національні свята, фестивалі тощо.

Регіональні відмінності народної творчості. Народна творчість національних меншин.

Зростання значимості етнографічної бази у міжнародних відносинах. Етнографічний образ народу.

Тема 10. Туристичне країнознавство

Туристичне країнознавство – навчальна дисципліна, яка спрямована на комплексне вивчення країн і регіонів світу, дослідження, систематизацію і узагальнення досвіду про їхню природу, населення, внутрішні просторові відмінності, особливості розвитку туризму, наявність його об'єктів у країні чи регіоні. Дисципліна інтегрує в собі універсальні знання про країни, їхні туристичні об'єкти та про динаміку їхнього розвитку у сучасних геополітичних та гео економічних процесах.

Об'єкт вивчення туристичного країнознавства – це країна як основна одиниця сучасної соціально-політичної організації світу, а також регіони країн, стан, ресурси та рівень розвитку туризму в країнах та регіонах світу.

Предмет туристичного країнознавства – багатоаспектна інформація про сучасні процеси у світі та про конкретні країни (регіони), їхні туристичні ресурси та туристичну привабливість.

Специфіка розвитку суспільства, економіки, культури, туризму в різних туристичних регіонах і окремих країнах. Туристична привабливість регіонів і країн світу, туристичні ресурси країн, причинно-наслідкові особливості формування туристичних центрів, тенденції розвитку туризму у світовому просторі. Основні концепції, проблеми та завдання туристичного країнознавства.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	включно з					усього	включно з				
л		пр	лаб	ін	срс	л		п	лаб	ін	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи сучасних країнознавчих досліджень</i>												
Тема 1. Методологічні засади країнознавства	10	2	-	-	-	8	9	1	-	-	-	10
Тема 2. Провідні наукові теорії та концепції сучасного країнознавства	10	2	-	-	-	8	9	1	-	-	-	10
Тема 3. Політична карта світу	12	2	2	-	-	8	13	1	2	-	-	10
Тема 4. Одиниці сучасної політичної карти світу. Просторово-територіальна організація держав світу	10	2	-			8	9	1				10
Тема 5. Проблеми дослідження опорних елементів країн	10	2	-			8	10					10
Разом за змістовим модулем 1	52	10	2	-	-	40	56	4	2	-	-	50
<i>Змістовий модуль 2. країнознавство та глобальні процеси сучасної політики та економіки</i>												
Тема 6. Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці	12	2	-	-	-	10	12	1	2	-	-	10
Тема 7. Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія.	16	2	2	-	-	12	12	1	-	-	-	12
Тема 8. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.	16	2	2	-	-	12	10	2	2	-	-	12

Тема 9. Етнографічні основи країнознавства.	12	2	2			8	12	-	-	-	-	12
Тема 10. Основні концепції, проблеми та завдання туристичного країнознавства.	12	2	2			8	12	-	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	68	10	8	-	-	50	64	4	2	-	-	58
Усього годин	120	20	10			60	120	8	4	-	-	108

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політична карта світу.	2
2	Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія.	2
3	Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.	2
4	Гастрономічна культура та національна кухня як джерела дослідження етнографічних аспектів сучасного країнознавства	2
5	Туристичне країнознавство	2
Усього годин практичних занять		10

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зарубіжні країнознавчі школи. Країнознавчі школи в Україні. (Наукове повідомлення на тему, презентація.)	6
2	Літературно-художні методи пізнання країн (дослідницький проект)	8
3	Етапи формування політичної карти світу (мультимедійна презентація)	8
4	Політико-географічне положення держави, геополітична та геостратегічна складові (наукове повідомлення, презентація, на прикладі конкретної держави; вибір держави за власним бажанням здобувача освіти)	8
5	Державні атрибути (прапор, герб, гімн) як об'єкти дослідження. Історичні особливості виникнення, еволюція форми та змісту державних атрибутів (інтерактивний проект на прикладі конкретної країни).	8
6	Дискусійна платформа «Міжнародні конфлікти початку XXI ст.:	10

	причини і наслідки». (Здобувачі освіти спікери, які представляють і аналізують найвідоміші міжнародні конфлікти початку XXI ст., а саме: <ul style="list-style-type: none"> – війна проти тероризму; – війна в Іраку (з 2003); – війна в Афганістані (з 2001); – Російсько-грузинська війна (2008); – вірмено-азербайджанське протистояння кінця XX – початку XXI ст.; – громадянська війна в Сирії (з 2011 р.); – військова операція проти Ісламської держави. 	
7	Мультимедійні презентації: <ul style="list-style-type: none"> – глобальність та універсальність ООН; – Організація Північноатлантичний договір (НАТО): принципи і напрями діяльності, місце і роль в сучасному світі; – Європейський Союз – мета створення, структура, інституції, принципи і напрями діяльності. 	12
8	Розглянути і презентувати доповідь по окремих пунктах Цілей сталого розвитку 2015–2030: Ціль 4. Якісна освіта. Ціль 5. Гендерна рівність. Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад.	12
9	Доповідь-презентація на тему: «Етнографічний образ народу» (за вибором здобувачів освіти)	8
10	Туристично-країнознавча характеристика провідних міст Європи. Проект: «Рекламний буклет» (Париж, Лондон, Рим, Прага, Амстердам, Відень, Будапешт) (за вибором здобувачів освіти)	8
Усього годин на самостійну роботу		90

Методи навчання

У процесі проведення навчальних занять (лекційних і практичних) передбачено застосовувати такі методи:

- пояснювально-ілюстративний;
- проблемний;
- проблемно-пошуковий;
- дослідницький;
- інтерактивні методи навчання.

Словесні (лекція, бесіда, розповідь), наочні (відеозаписи, аудіо записи, схеми, структури, таблиці), практичні (метод проектів, метод виконання вправ, трудової дії), ігрові (використання елементів рольових, пізнавальних ігор, дискусійна платформа), методи контролю і самоконтролю (поточне опитування, виконання самостійної роботи).

Методи контролю

Поточний контроль рівня знань студентів

Його завданням є перевірка вивченого по шукачами освіти матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння

самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за трьома напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань (практична робота, дискусійна платформа, наукове повідомлення, мультимедійна презентація).

Підсумковий контроль знань студентів

Здійснюється наприкінці вивчення курсу у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання не менш як на задовільну оцінку усіх проміжних форм контролю, передбачених поточним семестровим навчальним планом.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі. Форма проведення іспиту – комбінована.

Засоби діагностики успішності та якості навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- реферати;
- студентські проєкти, презентації та виступи на практичних заняттях, наукових заходах; усна відповідь;
- самостійна письмова робота;
- наукове повідомлення;
- модульна контрольна робота;
- участь у рольовій грі (спікер на дискусійній платформі).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Модулі	I	II	Разом (балів)
Бали	0 – 37	0 – 38	0 – 75
Контрольні роботи	0 – 2	0 – 3	0 – 5
Практичні заняття	0 – 6	0 – 6	0 – 30
Самостійна робота	0 – 16	0 – 12	0 – 40
Екзамен			0 – 25
Разом			100

Критерії оцінювання знань студентів за вимогами ЄКТС:

- а) відповідь на практичному занятті (до 6 балів)**
- б) самостійна робота (від 4 до 6 балів)**
- в) контрольна робота (до 5 балів)**

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

6 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Відповідь на занятті супроводжується демонстрацією наочності або проведенням власного майстер-класу, мультимедійної презентацією. Практичне завдання виконане повністю відповідно до встановлених вимог.

5 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Практичне завдання виконане, але відсутня наочність.

4 бали – студент вільно володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні практичних на достатньому рівні. Практичне завдання виконане частково та має несуттєві помилки.

3 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

2 бали – студент з допомогою з конспекту відтворює програмний матеріал, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є невиконані завдання, не може зробити висновки, низька аргументація, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

Самостійна робота з курсу «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» включає ведення конспекту практичного заняття, виконання письмових та творчих завдань, підготовку відеопрезентацій та доповідей для їх супроводу, проведення майстер-класів по приготуванню страв української кухні, написання сценаріїв виховних заходів та участь у їх проведенні.

Самостійна робота оцінюється від до 4 балів.

Ведення конспекту практичного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту;
- наявність теоретичного матеріалу (рукописний варіант) практичного заняття;
- виконання тестів і практичних завдань відповідно до теми практичного заняття.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю	не зараховано з можливістю

		повторного складання	повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне та технічне забезпечення

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни
3. Методичні матеріали до практичних занять
4. Теми питань для самостійного опрацювання.
5. Перелік питань на підсумковий контроль знань (екзамен).
6. Персональний комп'ютер.
7. Мультимедійний проектор.

Перелік рекомендованої літератури Основна навчальна література

1. Балабанов Г.В. Актуальні проблеми розвитку країнознавства в сучасній Україні. *Географія та туризм*. 2010. Вип. 5. С.13–16.
2. Будз М.Д., Постоловський Р.М., Троян С.С. Короткий довідник з комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, країни, персоналії). Київ: Рівненський ін-т слов'янознавства Київського славістичного ун-ту, 2002. 256 с.
3. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навч. посібник. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2006. 336 с.
4. Гольцов А.Г. Наукове країнознавство, його роль у зовнішніх зв'язках держави // Вісник Київського міжнародного університету. Серія: Міжнародні відносини. Київ: Правові джерела, 2002. Вип. 1. С.144–159.
5. Денисюк С. Г. Моделювання політичних процесів / С. Г. Денисюк, А. А. Шиян // Прикладна політологія : навч. посіб. / за ред. В. П. Горбатенка. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 472 с.
6. Дергачев В.А., Вардомский Л.Б. Регионоведение. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. 463 с. Дорошко М.С., Кривонос Р.А., Крижанівський В.П., Сербіна Н.Ф. Країнознавство. Країни СНД, Європи, Північної Америки: Навч. посібник. Київ: Ніка-Центр, 2009. 311 с.
7. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. Чернівці: Книги XXI, 2006. 424 с.
8. Країнознавство: підручник / В.І.Головченко, М.С.Дорошко, П.М. Крижанівський та ін. [За ред. Дорошка]. Київ: Київ, ун-т, 2012. 439 с.
9. Кухні народів світу. Курс Лекцій. Тернопіль, 2018. 162 с.
10. Лукашевич В.М. Глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ–2000», 2005. 440 с.
11. Любіцева О.О. туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Київ, 2008. 525 с. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. Підручник Київ: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
12. Масляк П.О. Країнознавство. Київ: Знання, 2007. 292 с.
13. Ровенчак І.І. Типологія країн світу / Текст лекції. Львів: ЛДУ, 1997. 24 с.
14. Скоропад І.С. Країнознавство: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. 356 с.
15. Ушакова Н.Г., Помінова І.І. Соціально-економічні типи країн: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 304 с.

16. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. Київ, : КНЕУ, 2001. 340 с.
17. Цілі сталого розвитку 2016 – 2030. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku>
18. Яценко Б.П., Бабарицька В.К., Країнознавство. Основи теорії / Навч. Посібник. Київ: Либідь, 2009. 312 с.

Допоміжна

19. Актуальні проблеми країнознавчої науки. Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк, 18–19 травня 2017 р.). Луцьк: Вежа–Друк, 2017. 160 с.
20. Антонюк Н., Раєвська О. Перспективи розвитку європейського туризму на 2014–2020 рр. *Вісник Львівського університету*. Серія: міжнародні відносини. 2014. Випуск 34. С. 133–141.
21. Волощук Г.А. Особенности кухни народов мира. Київ:Реклама,1990. 128 с.
22. Внучко С.М. Глобальні проблеми сучасності: причини виникнення та шляхи їх розв'язання // наукові праці. Політологія. Випуск 216ю Т. 228. С. 18-22. URL: <file:///G:/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/27671-49895-1-SM.pdf>
23. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання. URL: https://pidruchniki.com/16470517/politologiya/globalni_problemi_suchasnoyi_tsivilizatsiyi_shlyahi_virishennya
24. Капітоненко М. Г. Системний підхід в дослідженні міжнародного конфлікту. *Дослідження світової політики*. Вип. 20. К. : ІСЕМВ НАНУ, 2002. С. 186–194.
25. Книш М.М. Бразилія: суспільно-географічна характеристика. Львів: ВЦ ЛНУ, 2006. 150 с. Книш М.М. Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються. Львів: ВЦ ЛНУ, 2006. 264 с.
26. Книш М.М. Критерії побудови типології країн, що розвиваються. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*. Сер. 4. Географія і сучасність. 2006. Вип. 16. С. 49–56.
27. Корнієнко В. О. Моделювання процесів у політико-комунікативному просторі : монографія / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, А. А. Шиян. Вінниця : УНІВЕРСУМ–Вінниця, 2009. 185 с.
28. Крижанівський В.П, Країнознавство як спеціальність напряму освітньо-професійної підготовки «міжнародні відносини»: концептуально-методологічний аспект. *Вісник КНУ. Міжнародні відносини*. Київ, 2003. Вип.3. С.12–20.
29. Крижанівський В.П. Об'єкт і предмет країнознавства: кут зору міжнародника. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 86 (частина I), 2009. С. 23–28. Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія Америки. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 199. 300 с.
30. Кулінарна етнологія країн Східної Європи. URL: <https://studfiles.net/preview/5118034/page:8/>.
31. Маруняк Є.О. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями // Український географічний журнал. 2004. № 2. С. 22–31. URL: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ_2014_2_22-31.pdf
32. Титаренко Т. Територіально-просторовий аспект дослідження сучасних регіональних процесів // Політичний менеджмент. 2008. № 4. С. 12–22. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/59829/02-Tatarenko.pdf?sequence=1>
33. Мальський М.З., Зінько І.З. Система знань про етнос, державу і суспільство (українське країнознавство: проблеми становлення). *Політика і час*. 1997. №12. С.43–48.

34. Маляренко Т. Теорія ігор у дослідженні конфліктів. URL: [http://social-science.com.ua/article/133]
35. Новоженев Ю.М. Кухня народів мира. В в 2-х ч. Москва: Высшая школа, 1993. ч.2. 288 с.
36. Потайчук В.О., Саванюк А.А. Особливості моделювання міжнародних конфліктів. *Актуальні проблеми країнознавчої науки. Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Луцьк, 18–19 травня 2017 р.). Луцьк: Вежа–Друк, 2017. С. 6–13.
37. Технологія національних кухонь. Опорний конспект лекцій. Харків: ХДУХТ, 2015. 100с.
38. Юрківський В.М. Регіональна економіка і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник Київ: Либідь, 2000. 414 с.
39. Яценко Б.П. Структура господарства Японії (економіко-географічне дослідження господарства постіндустріальної країни). К.: Ін-т сходознавства НАНУ, 2006. 254 с.

Інформаційні ресурси

40. www.un.org – сайт ООН
41. www.unesco.org – сайт ЮНЕСКО
42. www.cia.org – сайт ЦРУ США
43. www.europa.eu.com – сайт Європейського Союзу (ЄС)
44. www.isi.gov.uk – матеріали ЄС і Ради Європи (РЄ)
45. www.sacianalyst.org – сайт Центру аналізу подій в Центральній Азії та Закавказзі Університету імені і Джона Хопкінса
46. www.intl-crisis-group.org – сайт Міжнародної групи аналізу конфліктів
47. www.ca-c.org – сайт Центру політичних та соціальних студій Центральної Азії та Закавказзя
48. www.meria.idc.il/journal – сайт Інтернет – видання Мерія, матеріали якого присвячені країнам Близького Сходу, Центральної Азії та Закавказзя
49. www.washingtonpost.com – Інтернет - видання впливової газети Вашингтон-Пост з секціями, присвяченими країнам СНД
50. Центр Україно-Африканських досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cuar.in.ua/cuar/main.htm>
51. Інформаційний портал про Африку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://africana.ru/>
52. <http://www.geonames.de/cous.html> – інформаційно-пошукова система, пристосована для пошуку інформації про країни світу.
53. <http://www.cia.org/> – веб-сайт ЦРУ США, містить довідник з країн світу та довідник про глав держав, склад урядів, а також керівників парламентських органів держав світу.
54. <http://www.mfa.gov.ua/> – веб-сайт Міністерства закордонних справ України, містить інформацію про посольства, консульства, постійні і представництва та місії України за кордоном, держави, які визнали Україну та з якими наша держава підтримує дипломатичні стосунки.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний контроль, модульні тести, питання до екзамену.